Nr 4

Kulturutskottets betänkande i anledning av propositionen 1973: 2 angående utgifter på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1972/73 i vad avser anslag inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde jämte motioner.

Kulturändamål

1. **Bidrag till särskilda kulturella ändamål.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts i propositionen 1973: 2 bilaga 4 (utbildningsdepartementet) under punkten 1 (s. 9—10) framlagda förslag och hemställer

att riksdagen till *Bidrag till särskilda kulturella ändamål* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1972/73 anvisar ett reservationsanslag av 1 400 000 kr.

2. **Nationalmuseet: Utställningar av nutida svensk konst i utlandet.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag under punkten 2 (s. 10—11) och hemställer

att riksdagen till *Nationalmuseet: Utställningar av nutida svensk konst i utlandet* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1972/73 anvisar ett reservationsanslag av 44 000 kr.

3. **Bidrag till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet.** Kungl. Maj:t har under punkten 3 (s. 11—13) föreslagit riksdagen att till Bidrag till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1972/73 anvisa ett reservationsanslag av 3 700 000 kr.

I detta sammanhang behandlar utskottet följande motioner, nämligen

1973: 449 av fru Ryding (vpk) och herr Werner i Tyresö (vpk) vari hemställs att riksdagen beslutar att till Bidrag till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1972/73 anvisa ett reservationsanslag av 10 500 000 kr.,

1973: 686 av herr Norrby i Gunnarskog (c) vari hemställs att riksdagen beslutar att inte utfärda några direktiv, när det gäller att fördela medel å tilläggsstat avseende bidrag till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet för år 1971/72,

1973: 1246 av herrar Rydén (fp) och Olsson i Kil (fp) vari hemställs att riksdagen beslutar

1. att på tilläggsstat II för budgetåret 1972/73 under anslaget Bidrag till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet anvisa 4 milj. kr. utöver vad Kungl. Maj:t föreslagit,

2. att de generella reglerna vid fördelningen av tilläggsanslaget 1971/72 bör gälla.

Propositionen

Föredragande statsrådet har i propositionen anfört bl. a. följande.

Erfarenheterna av det första årets tillämpning av den nya bidragsformen till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet tyder på att bidragets utformning gett organisationerna möjligheter att erhålla bidrag till en större del av verksamheten än vad som var fallet då det statliga stödet utgick i form av bidrag till fritidsgrupper. Speciellt för idrottsrörelsens del har antalet redovisade sammankomster under budgetåret 1971/72 överstigit förhandsberäkningarna. Detta har i enlighet med de på grundval av riksdagens beslut utfärdade bestämmelserna medfört att bidraget per sammankomst nedsatts med vad som fordrats för att de sammanlagda anspråken på bidrag skulle kunna rymmas inom de anvisade medelsramarna. Sveriges riksidrottsförbund har i skrivelse till Kungl. Maj:t pekat på de problem som uppkommit härigenom och hemställt om att ytterligare medel anvisas för bidrag till den lokala verksamheten under verksamhetsåren 1971/72 och 1972/73.

Utifrån nu tillgängliga uppgifter om bidragsutfallet inom de olika organisationerna bedömer jag det som erforderligt att ytterligare resurser ställs till förfogande för verksamheten inom idrottsorganisationerna genom att medel anvisas på tilläggsstat.

Medelsbehovet på tilläggsstat beräknas i propositionen till sammanlagt 3,7 milj. kr., varav 1 milj. kr. avser verksamhetsåret 1971/72 och 2,7 milj. kr. verksamhetsåret 1972/73. Fördelningen av de medel som beräknats för förstnämnda år förutsätts ske efter en prioritering mellan de mest angelägna behoven i de lokala föreningarna och alltså inte enligt de generella reglerna. Fördelningen avses gjord av skolöverstyrelsen efter förslag av Riksidrottsförbundet. De för verksamhetsåret 1972/73 avsedda medlen förutsätts däremot fördelade på samma sätt som de medel som redan anvisats för innevarande budgetår.

Motionerna

I motionen 1973: 449 uttalas att idrottsföreningarna under innevarande verksamhetsår, trots det tilläggsbidrag som föreslagits i propositionen, inte på långt när kommer att nå upp till samma bidragsbelopp per sammankomst som övriga organisationer, dvs. drygt 9 kr. Motionärerna anser att idrottsföreningarna därmed diskrimineras på ett oförsvarligt sätt och att därför det för verksamhetsåret 1972/73 beräknade beloppet bör

höjas med 6,8 milj. kr. och anslaget på tilläggsstat i sin helhet uppföras med 10,5 milj. kr.

Även i motionen 1973: 1246 framhålles att idrottsorganisationerna, trots förslaget i propositionen, i vad gäller bidrag per sammankomst ligger långt efter övriga organisationer. För jämställdhet skulle enligt motionärerna erfordras att anslaget på tilläggsstat höjdes med 9 milj. kr. utöver Kungl. Maj:ts förslag. Motionärerna vill inte föreslå en höjning med hela detta belopp utan föreslår att det i propositionen beräknade beloppet höjs med 4 milj. kr.

I samma motion uttalas vidare att det i praktiken kommer att vara nästan omöjligt att göra den prioritering mellan olika organisationer som i propositionen förutsatts skola ske vid fördelningen av det belopp som beräknats för budgetåret 1971/72. Fördelningen bör enligt motionärernas mening i stället ske enligt de generella reglerna.

I motionen 1973: 686 framförs samma uppfattning i fråga om fördelningen av beloppet för verksamhetsåret 1971/72 som i motionen 1973: 1246.

Utskottet

I likhet med föredragande statsrådet anser utskottet att erfarenheterna av det vid 1971 års riksdag beslutade nya systemet för statsbidrag till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet motiverar att idrottsorganisationerna erhåller ett visst tilläggsbidrag för verksamhetsåren 1971/72 och 1972/73.

Utskottet biträder förslaget i propositionen om tilläggsbidrag med 1 milj. kr., respektive 2,7 milj. kr. och tillstyrker alltså att på tilläggsstat anvisas sammanlagt 3,7 milj. kr. Utskottet avstyrker därmed såväl yrkandet i motionen 1973: 449 om ett anslag på 10,5 milj. kr. som yrkandet i motionen 1973: 1246 om ett anslag på 7,7 milj. kr.

Vad i propositionen anförts om fördelningen av de medel som föreslås anvisade för de båda verksamhetsåren har inte gett utskottet anledning till erinran. Utskottet avstyrker därför de i motionerna 1973: 686 och 1973: 1246 framställda yrkandena i fråga om fördelningen av de för verksamhetsåret 1971/72 avsedda medlen.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna 1973: 449 och 1973: 1246, sistnämnda motion i denna del, till *Bidrag till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1972/73 anvisar ett reservationsanslag av 3 700 000 kr.,
2. att riksdagen avslår motionerna 1973: 686 och 1973: 1246, sistnämnda motion i vad avser fördelningen av de för verksamhetsåret 1971/72 beräknade anslagsmedlen.

4. **Bidrag till Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag under punkten 4 (s. 13—14) och hemställer

att riksdagen till *Bidrag till Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1972/73 anvisar ett reservationsanslag av 38 000 kr.

Stockholm den 13 februari 1973

På kulturutskottets vägnar
LENNART MATTSSON

Närvarande vid ärendets slutbehandling: herrar Mattsson i Lane-Herrestad (c), Larsson i Vänersborg (s), Björk i Göteborg (s), fru Sundström (s), herr Nilsson i Agnäs (m), fru Berglund (s), herr Sundman (c), fru Frænkel (fp), herrar Leander (s), Eriksson i Ulfsbyn (c), Green (s), fru Ryding (vpk), herr Olsson i Kil (fp), fru Johansson (s) och herr Nisser (m).

Reservationer

vid *punkten 3* (Bidrag till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet)

1. beträffande anslagsbeloppets storlek

a. av herr Sundman (c), fru Frænkel (fp) och herr Olsson i Kil (fp) som anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 3 som börjar med "Utskottet biträder" och slutar med "7,7 milj. kr." bort ha följande lydelse:

Utskottet finner dock inte det i propositionen föreslagna beloppet 3,7 milj. kr. tillräckligt. Även med detta anslag inräknat torde för idrottsrörelsens del utfallet per aktivitet för innevarande verksamhetsår bli ännu lägre än för året 1971/72. Även i absoluta tal kommer det statliga stödet till idrottsorganisationernas lokala verksamhet innevarande verksamhetsår att trots en beräknad aktivitetsökning minska i förhållande till året dessförinnan.

Förslaget i propositionen bygger på en anknytning till den ökning som under perioden 1970/71—1973/74 vidtagits, respektive avses bli vidtagen av det under nionde huvudtiteln uppförda anslaget till organisationsstöd till idrotten. Utskottet finner inte denna sammankoppling relevant utan anser för sin del att bidraget endast bör relateras till respektive ungdomsorganisationers verksamhet. Vägledande vid fastställande av anslagets storlek bör enligt utskottets mening vara en strävan att över-

brygga skillnaderna i bidragen per sammankomst mellan idrottsorganisationerna och övriga organisationer. I motionerna 1973: 449 och 1973: 1246 föreslås i detta syfte höjningar med 4 milj. kr., respektive 6,8 milj. kr. av det i propositionen föreslagna anslagsbeloppet. Utskottet ansluter sig till förstnämnda förslag och tillstyrker sålunda ett anslag av 7,7 milj. kr.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse

1. att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionen 1973: 449 samt med bifall till motionen 1973: 1246 i denna del till *Bidrag till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1972/73 anvisar ett reservationsanslag av 7 700 000 kr.,

b. av fru Ryding (vpk) som anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 3 som börjar med "Utskottet biträder" och slutar med "7,7 milj. kr." bort ha följande lydelse:

Utskottet finner emellertid det i propositionen föreslagna beloppet för knappt tilltaget. Det har visat sig att idrottsföreningarna inte på långt när kommer upp till samma bidragsbelopp som övriga organisationer, dvs. drygt 9 kr. per sammankomst under innevarande verksamhetsår. Om någorlunda rättvisa skall uppnås mellan organisationerna erfordras det enligt gjorda beräkningar för verksamhetsåret 1972/73 ett tilläggsbidrag till idrottsorganisationerna om 6,8 milj. kr. utöver det belopp som föreslagits i propositionen. Yrkande härom har framställts i motionen 1972: 449. Även i motionen 1972: 1246 har föreslagits ett ökat bidrag till idrottsorganisationerna för nämnda verksamhetsår. Utskottet som inte finner det försvarligt att fortsätta att diskriminera idrottsrörelsen jämfört med andra organisationer tillstyrker yrkandet i motionen 1972: 449 och anser sålunda att tilläggsbidraget för verksamhetsåret 1972/73 bör uppgå till (2,7 + 6,8 =) 9,5 milj. kr. För verksamhetsåret 1971/72 ifrågasätter utskottet inte någon ändring i det i propositionen beräknade beloppet 1 milj. kr. Anslaget på tilläggsstat bör sålunda uppföras med 10,5 milj. kr.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse

1. att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionen 1972: 1246 i denna del samt med bifall till motionen 1972: 449 till *Bidrag till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1972/73 anvisar ett reservationsanslag av 10 500 000 kr.,

2. beträffande fördelningen av det för verksamhetsåret 1971/72 beräknade bidragsbeloppet av herr Sundman (c), fru Frænkel (fp), fru Ryding (vpk) samt herrar Olsson i Kil (fp) och Nisser (m) som anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 3 som börjar med "Vad i" och slutar med "avsedda medlen" bort ha följande lydelse:

Beträffande fördelningen av den del av anslaget som avses som tilläggsbidrag för verksamhetsåret 1971/72 anser utskottet att denna av praktiskt-organisatoriska skäl bör ske efter de grunder som gällt för det statliga stödet till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet nämnda år. Utskottet biträder alltså den uppfattning i denna fråga som uttalats i motionerna 1973: 686 och 1973: 1246. Utskottet anser att riksdagen som sin mening bör ge Kungl. Maj:t till känna vad utskottet sålunda anfört i anledning av motionerna 1973: 686 och 1973: 1246, sistnämnda motion i nu ifrågavarande del. Vad gäller fördelningen av det för verksamhetsåret 1972/73 beräknade tilläggsbidraget har utskottet ingen erinran mot vad som anförts i propositionen.

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse

2. att riksdagen beträffande fördelningen av de för verksamhetsåret 1971/72 beräknade anslagsmedlen i anledning av motionerna 1973: 686 och 1973: 1246, sistnämnda motion i denna del, som sin mening ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört.

MARCUS BOKTR. STOCKHOLM 1973 730053